

UGent stelt beleidsplan voor rond proefdieronderzoek

Elias Adriaenssens^{1,2} en Annerieke Sierksma^{1,3}

1: Infopunt Proefdieronderzoek (IPPO), 2: VIB - Universiteit Antwerpen, 3: VIB - KU Leuven
annerieke.sierksma@kuleuven.vib.be, elias.adriaenssens@uantwerpen.be

Op maandag 24 april werd in Gent het beleidsplan van de universiteit voorgesteld rond proefdieronderzoek aan de instelling. Belangrijkste speerpunten van het actieplan zijn het verplichten van alle onderzoekers om de ARRIVE-richtlijnen [*richtlijnen ten aanzien van de rapportage van dierexperimenteel onderzoek, red.*] te gebruiken en de lancering van een nieuwe website die meer transparantie zal bieden. Verder werd duidelijk dat de onderzoekers het aantal proefdieren graag verder willen terugdringen, maar dat een proefdier-taks daarbij niet zal helpen.

De Universiteit van Gent (België) stelde een algemeen beleidsplan op omtrent proefdieronderzoek. Via deze weg maken ze hun toekomstvisie duidelijk en stellen ze, bovenop de reeds bestaande wetgevingen, regels op waaraan proefdieronderzoekers horen te voldoen. Op deze manier hopen ze de transparantie te verhogen en het aantal proefdieren verder te verminderen.

Het was vice-rector Prof. Freddy Mortier die de middag aftrapte en het actieplan toelichtte. Nadien kwamen professoren van verschillende faculteiten aan het woord en toonden een overzicht van alle proefdieren die momenteel gebruikt worden aan de UGent. Muizen, ratten, zebrafissen en fruitvliegen worden het meest gebruikt in het basisonderzoek, terwijl schapen en varkens essentieel zijn in het onderzoek naar betere chirurgische methoden.

Prof. Peter Brouckaert maakte duidelijk dat onderzoek met proefdieren nog steeds onmisbaar is. Meer dan de helft van de proefdieren wordt gebruikt voor fundamenteel onderzoek, een term die vaak als mysterieus wordt beschouwd. Daarom gaf Prof. Brouckaert verduidelij- >>

king: 'Fundamenteel onderzoek beantwoordt twee vragen: hoe werkt een gezond lichaam? En wat loopt er fout bij ziekte? Vaak wordt dit soort onderzoek op de korrel genomen, maar zonder dit fundamenteel onderzoek is toegepast onderzoek onmogelijk. Meer nog, fundamenteel onderzoek is niet mogelijk zonder proefdierexperimenten om onze hypothesen finaal te verifiëren.' Later in de discussie haalde hij nog aan dat 'zij die beweren dat *in silico* onderzoek (m.a.w. computerprogramma's) de *in vivo* experimenten met proefdieren kan vervangen, vergeten dat om zulke computer programma's te maken we eerst alles moeten weten.'

Prof. Brouckaert ging ook in op de vraag of ons huidige model met proefdieronderzoek eigenlijk wel werkt. Ja, zo blijkt, want vandaag kunnen we 65% van de gevallen van kanker genezen en dit cijfer stijgt jaarlijks met 1%. Daarnaast leven we steeds langer dankzij de medische vooruitgang en zal bijna de helft van de kinderen die vandaag worden geboren, 100 jaar oud worden. Dr. Stijn Bruers haalde ook aan dat we vaak vergeten dat de geneesmiddelen die we vandaag ontdekken dankzij proefdieronderzoek, er ook zullen zijn voor al onze toekomstige generaties.

Er werd ook ingegaan op twee onderwerpen die werden aangehaald door Michel Vandebosch (voorzitter GAIA – een Belgische dierenrechten-activisten organisatie): kunnen onderzoekers meer transparantie bieden in hun onderzoek met proefdieren? En hoe snel mogen we een body-on-a-chip (m.a.w. het nabootsen van het menselijk lichaam op een kleine chip) verwachten in het biomedisch onderzoek? Om de transparantie te verhogen zal de Universiteit van Gent een nieuwe website oprichten waar meer informatie te vinden zal zijn over het proefdieronderzoek. De body-on-a-chip, daarentegen, zal nog even op zich laten wachten, denkt Prof. Phillipe Vanparys: 'Al biedt de techniek veel potentieel, ze is nog

Enorme belangstelling voor de presentatie 'Beleidsplan rond proefdieronderzoek'. Foto: E. De Smet.

»

niet volledig geoptimaliseerd. We weten bijvoorbeeld nog niet of de systemen verenigbaar zijn, of cellen van verschillende organen samengebracht kunnen worden om samen te laten groeien (m.a.w. in hetzelfde groeimedium). Vervolgens moeten de body-on-a-chips nog getest worden om te kijken of ze daadwerkelijk in staat zullen zijn om experimenten met proefdieren te vervangen. Het kan dus nog jaren duren.'

Verder haalde Prof. Katleen Hermans aan dat wetenschappers een actieve rol moeten opnemen om hun onderzoek te delen met de bevolking. Hoewel 80% van de bevolking een verbod wil op dierproeven met honden en katten (resultaten enquête GAIA), weet meer dan 65% van de bevolking eigenlijk niet of er überhaupt experimenten met honden en katten plaatsvinden in België. Ze vindt dit een duidelijk voorbeeld van dat we allemaal een mening hebben over zaken waar we eigenlijk weinig van afweten. Er wacht dus een belangrijke taak voor de universiteiten om hieraan te werken.

Verder werden het gebrek aan kennis bij onze beleidsmakers en de trage bureaucratie gehekeld. Vaak duurt het meer dan tien jaar om de wetgeving te veranderen nadat de geschiktheid van proefdiervrije alternatieven werd aangetoond. Er wacht ons dus de taak om naast de algemene bevolking ook onze beleidsmakers beter op te leiden omtrent proefdieronderzoek, aldus Prof. Vanparys.

Tenslotte werden de initiatieven in Nederland toegejuicht (de ambitie om tegen 2025 het aantal proefdieren sterk te doen dalen in Nederland), en ook de Europese fondsen voor onderzoek naar alternatieven voor toxicologische testen werden positief onthaald. De proefdiertaks (Een voorstel van Groen (Vlaamse politieke partij) om wetenschappers te belasten op het aantal proefdieren) kon niet op steun rekenen, omdat 'de rekening bij de belastingbetaler terecht zal komen' en het 'de overheid zal moeten zijn die fondsen vrijstelt om het onderzoek naar alternatieven te ondersteunen' aldus Prof. Vanparys.

Universiteit Gent.

